

هدف کارگروه جدید نیروی دریایی آمریکا: مهار ایران با سامانه‌های بی‌سرنشین

به قلم فرزین ندیمی

۶ اکتبر ۲۰۲۱

همچنین دست‌یافتنی به

/ English

Arabic

درباره نویسنده

فرزین ندیمی

او پیش از این برای موسسه واشنگتن در باره استراتژی تهران در باره استفاده از جنگ افزارهای دریایی ایران در جنگ نامتقارن نوشته است.

تحلیل کوتاه

این نیرو با تکیه بر تکنولوژی پیشرفته طرح‌های کار تیمی انسان-ماشین را در آب‌های نزدیک ایران آزمایش خواهد کرد اما این پرسش باقی است که آمریکا در هنگام نیاز تا چه حد آماده دفاع از این تجهیزات خواهد بود

در ۹ سپتامبر مرکز فرماندهی نیروهای دریایی آمریکا اعلام کرد که تحت فرماندهی ناخدا مایکل براسر متخصص رباتیک در حال تشکیل کارگروه ۵۹ (تی-اف۵۹) است تا تکنولوژی‌های جدید بی‌سرنشین در عرصه هوایی زمینی و زیرآبی را آزمایش کند. هدف این ابتکار که بخشی از یک تجربه بزرگ‌تر موسوم به «ناوگان شبکه‌ای» است ادغام سریع سامانه‌های خودگردان پیشرفته با عملیات‌های دریایی و کرانه‌ای در منطقه مسئولیت ناوگان پنجم است که شامل خلیج فارس تنگه هرمز خلیج عمان تنگه باب‌المندب دریای سرخ کانال سوئز و بخش‌هایی از اقیانوس هند می‌شود. همان‌طور که در اعلامیه یادشده آمده است خاورمیانه به خاطر جغرافیای نیمه‌محصور دمای بالای شرایط عملیاتی با گلوگاه‌های پرتدد دریایی و زیرساخت انرژی تعیین‌کننده محیطی با چالش‌های ایده‌آل و تناسب استراتژیک برای این نوآوری است.

ایران به سرعت از این حرکت انتقاد کرد و آن را بخشی از توطئه گسترده‌تر آمریکا برای «واگذار کردن» مسئولیت‌های نظامی منطقه‌ای به بازیگران دیگر خواند. از نظر مقاله اخیر نور نیوز رسانه‌ای که گفته می‌شود به شورای عالی امنیت ملی وابسته است واشنگتن دو هدف احتمالی دارد: استقرار یک «نیروی نیابتی مشترک از اعراب خلیج فارس و اسرائیل» در همسایگی ایران (اشاره به انتقال اسرائیل از ستاد فرماندهی آمریکا برای اروپا (یوکام) به سنتکام در اوایل این ماه) و استقرار یک ایستگاه سایبری و پایش اسرائیلی در امارات متحده عربی.

با توجه به این تصورات تهران احتمالاً عملیات‌های کارگروه ۵۹ را تهدیدی جدی می‌بیند و تلاش‌های هماهنگی برای مختل کردن آن‌ها با استفاده از اختلال الکترومغناطیسی نفوذ سایبری و اختلال فیزیکی آغاز خواهد کرد و با توجه به ماهیت بی‌سرنشین بودن تجهیزات و

فعالیت‌های این نیرو ایران ممکن است فکر کند که اگر آن‌ها را به غنیمت بگیرد یا نابود کند از اقدامات تلافی‌جویانه در امان خواهد بود این نتیجه‌گیری ایران با سرنگون‌سازی و بازیابی یک پهپاد پیشرفته آر۴-کیو (RQ-4A BAMS-D) بر فراز تنگه هرمز در ژوئن ۲۰۱۹ و به غنیمت گرفتن پهپاد آرکیو ۱۷۰ سنتینل (RQ-170 Sentinel) در سال ۲۰۱۱ و دیگر مواردی که پاسخ مقابله‌جویانه آمریکا را در پی نداشت تقویت شده است □

کارگروه ۵۹ چه توانمندی‌هایی را به میدان می‌آورد

بنا به گفته دریابان برد کوپر فرمانده ناوگان پنجم اهداف اصلی این کارگروه ارتقای آگاهی از قلمرو ماموریت افزایش بازدارندگی از طریق نظارت مستمر فعالیت‌های سطحی و زیرآبی و سلب قابلیت انکار ایران و آزادی اقدام در قلمرو خودی است □ ایران و نیروهای نیابتی آن و دیگر بازیگران برای آنکه در این فضای بازدارندگی پرقابلیت دست بالا پیدا کنند در پی آن بوده‌اند تا از پهپادهای دوربرد و مهمات پرسرزن بیشتر استفاده کنند چون این‌گونه سامانه‌ها به کاهش ریسک ایجاد قابلیت انکار و تاب‌آوری در محیط‌هایی که برای یگان‌های سرنشین‌دار بسیار دشوار است کمک می‌کنند □

با توجه به این که نیروی دریایی سپاه اغلب تجهیزات خود را در پوشش غیرنظامی استتار می‌کند یا از زیرساخت‌های غیرنظامی به‌عنوان پوشش برای عملیات‌های خود استفاده می‌کند توانایی کارگروه ۵۹ در مشاهده مستمر و پردازش الگوهای تحرکات دریایی و ساحلی اهمیتی فزاینده خواهد یافت □ مثلاً پارسال نیروی دریایی سپاه تشکیل نیروی داوطلب «سبج دریایی» را برای به عهده گرفتن برخی از وظایف نظامی سپاه اعلام کرد □ همچنین بنا به گزارش‌ها رژیم غیرنظامیان را تشویق می‌کند تا در نواحی ساحلی و جزیره‌ها ساکن شوند که احتمالاً آن‌ها را به سپرهای انسانی برای منازعات نظامی آینده تبدیل می‌کند □

گرچه ماهیت فعالیت‌های کارگروه ۵۹ و بیشتر پلتفرم‌های آن محرمانه خواهد ماند موارد زیر می‌تواند نمونه‌هایی از دستاوردهای آن باشد:

- طرح‌های رزمی پهپاد لویال وینگمن که شامل مدل والکیری اکس.کیو ۵۸ هم هست که بر آرم جدید کارگروه ۵۹ نقش بسته است می‌تواند از هواپیماهای سرنشین‌دار که در حریم هوایی مورد منازعه عملیات می‌کنند حمایت کند □ پدافندهای هوایی ایران که روزبه‌روز توانمندتر می‌شوند کماکان تمرکز بسیار زیادی بر خلیج فارس دارند و تهدید مهمی علیه عملیات‌های هوایی سرنشین‌دار هستند □ این تجهیزات ممکن است حتی تهدیدی برای دسترسی/سلب دسترسی به یک ناحیه از ترافیک هوایی و دریایی اطراف تنگه هرمز باشند □ ایران ادعا می‌کند جدیدترین نسخه موشک زمین-به-هوا «باور» توانمندتر از اس ۴۰۰ روسی است که برد درگیری آن حدود ۴۰۰ کیلومتر است □ در چنین محیطی لویال وینگمن رادارگریز می‌تواند به همراه هواپیماهای سرنشین‌دار یا به جای آن‌ها در عملیات‌های هوا-به-سطح ماموریت‌های جنگ الکترونیک و عملیات‌های جاسوسی پایش و شناسایی به کار گرفته شود □ همچنین می‌توان آن‌ها را در جریان ماموریت‌های رزمی جلوتر از هواپیماهای سرنشین‌دار به عنوان رهیب برای جستجوی پدافندهای دشمن به خدمت گرفت □ در سناریوهای دیگر می‌توان از شبکه‌ای از پهپادها برای هجوم به سمت رادارهای دشمن و مواضع پدافند هوایی استفاده کرد و بعد با ابزارهای پرتحرک یا پارازیت الکترونیکی به آن‌ها حمله کرد □
- پهپادهای بس-دیرمان می‌توانند پایش وسیع و مستمر فعالیت‌های ایران را فراهم کنند از جمله فعالیت‌های پنهانی که اغلب از چشم پایش‌های غیرمستمر یا محدود به مناطق معین مخفی می‌مانند □ ام‌کیو ۹ بی موسوم به نگهبان دریا (MQ-9B Sea Guardian) از این‌گونه توانمندی‌ها برخوردار است و پهپاد وانیلا آئمند (Vanilla Unmanned) می‌تواند در هر نوبت تا ده روز پوشش فراهم کند □ در آینده بنا به گزارش‌ها یک پهپاد خورشیدی که در نیروی دریایی آمریکا در دست توسعه است قادر خواهد بود نود روز در آسمان بماند □
- شناورهای سطحی بی‌سرنشین کوچک تا متوسط -مثلاً شکارچی دریا (سی هانت) و شاهین دریا (سی هاوک)- و شناورهای زیرآبی هدایت‌پذیر می‌توانند توانمندی‌های ارزشمند متعددی در محیط‌های پرتهدید فراهم کنند از جمله پایش در سکوت و گزینه‌های مستمر ضد-زیردریایی و ضد-مین □ این توانمندی‌ها خصوصاً در آب‌های گرم و کم‌عمق ناحیه خلیج فارس مهم هستند چون در آنجا ایران سامانه‌های جنگ مین زیردریایی‌های کوچک و قایق‌های مهاجم و تندرو نیروی دریایی سپاه را مستقر کرده است که اپراتورهای انسانی را به خطر می‌اندازد □

ایران ابزار و انگیزه اختلال در کارگروه ۵۹ را دارد

علاوه بر موقعیت جغرافیایی برتر و توانمندی‌های بالای موشکی ایران و اراده ثابت‌شده برای انجام اقدام تهاجمی تحول این کشور به یک قدرت پهپادی منطقه‌ای تهدیدی جدی علیه منافع آمریکا در این ناحیه است این نگرانی را ژنرال کنث مکزی فرمانده سنتکام مکرراً بیان کرده است □ رژیم ایران نیروی دریایی سپاه را نوک پیکان مواجهه خود با غرب می‌بیند و اغلب آمادگی این نیرو را برای ممانعت از آزادی دریانوردی در تنگه هرمز به نمایش می‌گذارد □ همچنین فرماندهان نیروی دریایی سپاه بر توانمندی‌های رزمی همواره در حال

گسترش خودشان تاکید می‌کنند. مثلاً فقط طی سال گذشته این نیرو دست‌کم شش گروه از قایق‌های تندروی مسلح جدید و پهپادهای تهاجمی را اضافه کرده است و تعداد بیشتری در راه است.

ترکیب این ذهنیت تهاجمی و زرادخانه در حال رشد هم وسایل و هم انگیزه رصد نزدیک عملیات‌های کارگروه ۵۹ و شاید اختلال در آنها را به ایران می‌دهد. ایران علاوه بر داشتن تجهیزات پایش مستمر در امتداد ساحل و جزایر خود (مثلاً هواپیمای بی‌سرنشین و ایستگاه‌های پایش الکترو-اپتیکال) ادعا می‌کند سیستم‌های راداری‌اش از توان شناسایی و ردگیری هواپیماهای کوچک و رادارگریز هم برخوردارند. همچنین می‌دانیم که سپاه پاسداران توانمندی‌های جنگ الکترونیک و جنگ سایبری زیادی در جنوب دارد و باید انتظار داشت که این توانمندی‌ها بر کارگروه ۵۹ متمرکز شود.

شاید مهم‌تر از همه این باشد که ایران این کارگروه را چالشی با اقتدار پهپادی جدید خود می‌بیند. بعد از آن‌که سپاه پهپاد رادارگریز آر۱ کیو ۱۷۰ را در سال ۲۰۱۱ به غنیمت گرفت در نهایت کپی‌های زیادی در مقیاس‌های مختلف برای انواعی از مأموریت‌ها تولید کرد. وقتی کارگروه ۵۹ آماده عملیات شود سپاه پاسداران مطمئناً سعی خواهد کرد حتی به این پلتفرم‌های بی‌سرنشین و خودران پیشرفته‌تر و مدرن‌تر آمریکا دست پیدا کند. خواه برای یافتن سیستم‌های مقابله با آن‌ها خواه مهندسی معکوس آن‌ها ایجاد پروپاگاندای پیروزی یا همه این موارد.

نتیجه‌گیری

ابتکار کارگروه ۵۹ به سنتکام و شرکایش قدرت رزمی و بازدارندگی دریایی فشرده‌ای با ریسک کم برای پرسنل خواهد داد. با این حال آمریکا باید برای احتمال تکرار تهدیدات علیه دارایی‌های بی‌سرنشین خود آماده باشد که به نوبه خود نیاز بیشتری به ترسیم خطوط روشن ایجاد خواهد کرد تا در صورت عبور از آن‌ها دست به اقدام علیه متخلفان دولتی و غیردولتی بزند.

از این لحاظ آستانه پایین خسارت انسانی در چنین پلتفرم‌هایی ممکن است تا حدی یک نقطه ضعف باشد یعنی احتمال کمتری هست که نابودکردن یا حمله به آن‌ها باعث واکنش جدی شود و ایران بی‌شک به این واقعیت آگاه است. بنابراین آمریکا باید جایی برای تفسیر باقی نگذارد و قواعد درگیری روشنی را وضع کند و اگر نیاز باشد دشمنان احتمالی را به این قواعد آگاه کند. باید به نیروهای ایرانی به‌خوبی تفهیم کرد که واشنگتن با تحریکات علیه دارایی‌های سرنشین‌دار و بی‌سرنشین یکسان برخورد خواهد کرد. وگرنه هرگونه آثار بازدارندگی که تشکیلات کارگروه ۵۹ ایجاد کند ممکن است خیلی سریع ناپدید شود.

❖ *فرزین ندیمی هموندیار انستیتو واشنگتن و متخصص امور امنیتی و دفاعی ایران و منطقه خلیج فارس است.*

نمایش/چاپ بی‌دی.اف

همرسانی در شبکه‌های اجتماعی

آگاه‌سازی با پست الکترونیک

[Sign Up](#)

TO TOP

RECOMMENDED

مقاله‌ها و دیدگاه‌ها

بایدن باید طرحی ثانوی با فرض پیروزی حوثی‌ها داشته باشد

۱ دسامبر ۲۰۲۱

دیوید شنکر

BRIEF ANALYSIS

A New Chance at Kingmaking for Iraqi Kurds

۱ دسامبر ۲۰۲۱

Bilal Wahab

BRIEF ANALYSIS

How Tehran Views Washington

۱ دسامبر ۲۰۲۱

Amir Toumaj ,
Sanam Vakil

TOPICS

سیاست آمریکا

نظامی و امنیتی

خلیج و سیاست حوزه انرژی

REGIONS & COUNTRIES

ایران

بهروز بمانید

SIGN UP FOR EMAIL
ALERTS

THE
WASHINGTON INSTITUTE
for Near East Policy

19th Street NW - Suite 500 1111
Washington D.C. 20036
Tel: 202-452-0650
Fax: 202-223-5364

[تماس](#)
[اتاق خبر](#)
[Subscribe](#)

هدف انستیتو واشنگتن، تعمیق درک متعادل و واقع‌بینانه از منافع آمریکا در خاورمیانه و نیز پیشبرد سیاست‌هایی برای حفظ آن منافع است.

انستیتو واشنگتن یک سازمان غیرانتفاعی دارای مجوز 501(c)3 است که تمامی کمک‌های مالی به آن شامل معافیت مالیاتی خواهد شد.

[در باره انستیتو واشنگتن](#) /
[پشتیبانی از انستیتو](#)

© 2021 کلیه حقوق محفوظ است

[استخدام](#) /
[حریم خصوصی](#) /
[حقوق و مجوزها](#)